

РОЛЬОВІ ВЕКТОРИ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА

УДК 016:37.011.3-051

Рольові вектори сучасного педагога: інформаційне досьє/ упоряд.
Н. В. Радутна, Н. В. Щербак, Л. В. Шутяк. - Миколаїв: Науково-педагогічна бібліотека М. Миколаєва, 2017. - 7 с.

“Школа українська буде успішна, якщо до неї прийде успішний учитель. Він – успішний вчитель та фахівець – вирішить дуже багато питань щодо якості викладання, обсягу домашніх завдань, комунікації з дітьми та адміністрацією школи. До дітей має прийти людина-лідер, яка може вести за собою, яка любить свій предмет, яка його фахово викладає”.

(НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: концептуальні засади реформування середньої школи)

Модератор

Moderator (переклад з англ.) - арбітр, посередник, голова зборів, ведучий дискусії.

Англо-український словник. У 2-х т. Т. 1. - А - М. / Уклад. М. І. Бала. - К. : Освіта, 1996. - Т. 1. - С. 736.

Модерация - это использование специальных приёмов, методов и технологий, помогающих организовать процесс свободной коммуникации, обмена мнениями, суждениями и подводящих участника групповой работы к принятию грамотного решения за счёт его внутренних возможностей.

(За визначенням Б. П. Дьяконова, канд. пед. наук)

Бовт, Д. Застосування ідей модерації у роботі класичного університету / Д. Бовт, Н. Лосева // Вища освіта України. - 2010. - № 1. - С. 54-59.

Вашків, О. Використання модерації у сучасному навчальному процесі / О. Вашків, Л. Вашків // Вища освіта України. - 2008. - № 4. - С. 117. - 122.

Волобуєва, Т. Рольові вектори сучасного педагога. Матриця професійної діяльності педагогічних працівників / Т. Волобуєва // Управління освітою. - 2011. - № 18. - С. 12-16.

Дьяконов, Б. П. Новые роли педагога при асинхронном обучении / Б. П. Дьяконов // Педагогическое образование и наука. - 2013. - № 4. - С. 109-112.

Едвайзер

Едвайзер (від англ. - Adviser) радник, консультант.

Англо-український словник : у 2 т. - Близько 120000 слів / склав М. І. Балла. - К.: Освіта, 1996. - Т. 1. - С. 35.

Едвайзер / едвайзор (advisor) – від старофранцузького avisen у значенні “роздумувати” (кінець XII століття). Значення “давати пораду” з’явилося наприкінці XIV століття. Едвайзер, як правило, людина з більшими і глибшими знаннями в конкретній галузі. В більшості випадків - практик, який впливає на вибір траєкторії навчання (формування індивідуального

навчального плану) та засвоєння програми. Яку вибрати тему дослідження, роботу для стажування чи після закінчення ВНЗ, дисципліну за вибором і т. п., все це може фахово порадити Едвайзер, проаналізувавши запити учнів та студентів.

(за визначенням Ю. Коноваленко, канд. пед. наук)

Коноваленко, Ю. Сучасні педагогічні професії: Тьютори, Едвайсери, Коучі, Фасилітатори, Ментори, Наставники... / Ю. Коноваленко // Освіта. - 2017. - 15-22 бер. - С. 8.

Лелека, Т. О. Функціонування англоамериканських запозичень-синонімів сфери безперервної освіти в українській мові початку ХХІ століття [Електронний ресурс] : [едвайзер / едвайзор] / Т. О. Лелека // Науковий блог Національний університет «Острозька академія». - Режим доступу : - (дата звернення : 18.10.2017).

Соколова, Е. И. Анализ терминологического ряда “коуч”, “ментор”, “тьютор”, “фасилитатор”, “эдвайзер» в контексте непрерывного образования [Електронний ресурс] / Е. И. Соколова // Непрерывное образование: ХХІ век : научный электронный журнал. - Вып. 4. - 2013. - Режим доступу : <http://И21.petrsu.ru/journal/article.php?id=2171> - (дата звертання : 18.10.2017).

Соротник, Н. В. Эдвайзер в современном учебно-воспитательном процессе [Електронний ресурс] / Н. В. Соротник // Режим доступу : http://ksu.edu.kz/files/education/material_konf/innova_2015/Sorotnik_n_v_edvajzer_v - (дата звернення : 18.10.2017).

Ментор (грец. Mentōr, ім'я наставника Телемека, сина Одиссея, у поемі Гомера “Одіссея”) - керівник, вихователь, наставник.

Словник іншомовних слів : 23000 слів та термінологічних словосполучень / уклад. Л. О. Пустовіт [та ін.]. - К. : Довіра, 2000. - С. 631. - (Б-ка держ. Службовця. Держ. мова і діловодство).

В контексті педагогічних посад **Ментор**, як термін, почали використовувати в значенні синоніма до слів “учитель”, “порадник”, “наставник”, “консультант”. Менторство означає відношення між людиною, яка не має досвіду, і людиною з досвідом. В освіті це поняття традиційно сприймається як особистісні довготривалі відношення між

наставником та студентом, що дозволяють другому розвиватися професійно. На відміну від наставника, Ментор - це людина, яку обирають самостійно, щоб досягнути зростання, а отже самостійно встановлюють інтенсивність та напрямок навчання.

(Лелека Т. О., кандидат філологіч. наук)

Голощاپова, О. Психологічний супровід обдарованих учнів : [про ментора] / О. Голощاپова // Відкритий урок. - 2011. - № 7-8. - С. 44-45.

Коноваленко, Ю. Сучасні педагогічні професії: Тьютори, Едвайсери, Коучі, Фасилітатори, Ментори, Наставники... / Ю. Коноваленко // Освіта. - 2017. - 15-22 бер. - С. 8.

Дахно, І.І. Коучинг, менторинг, секондмент / Дахно, І. І. // Ділова кар'єра : навч. посіб. / І. І. Дахно. - К.: Центр учбової л-ри, 2011. - С. 224-228.

Курчатова, М. В. “Менторское” управление образовательным учреждением / М. В. Курчатова, С. Л. Лаврентьев // Информатика и образование. - 2008. - № 9. - С. 61-62.

Лелека, Т. О. Функціонування англоамериканських запозичень-синонімів сфери безперервної освіти в українській мові початку ХХІ століття [Електронний ресурс] : [ментор] / Т. О. Лелека // Науковий блог Національний університет «Острозька академія». - Режим доступу : - (дата звернення : 18.10.2017).

Міловзорова, А. М. Система наставництва (коучінга) у професійній адаптації молодих фахівців - викладачів біології : [ментор] / А. М. Міловзорова // Біологія. - 2011. - № 32. - С. 2-8.

Хілько, Ю. Функції головних агентів соціалізації обдарованих дітей у загальноосвітніх школах Канади: [ментор] / Ю. Хілько // Вища освіта України. - 2017. - № 2. - С. 71-77.

Тьютор (англ. Tutor, від лат. Tuoer - спостерігаю, пікуюсь) - педагог-наставник в англійських “паблік-скулз”, старших класах граматичних шкіл і педагогічних коледжів. Під їх керівництвом учні самостійно працюють над певними темами з предмета, який вивчається кожним учнем у школі.

(Гончаренко, С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко. - К.: Либідь, 1997. - С. 335-336.)

Тьютор, в класичному розумінні, це ключова фігура в дистанційному навчанні, що відповідає за проведення занять зі студентами, учнями. Учитель-тьютор володіє знаннями в галузі інформаційних технологій, ураховує специфіку дистанційної форми навчання, психологічні особливості взаємодії з учнями, забезпечує можливість розробки індивідуальних освітніх програм і супроводжує процес навчання в системі додаткової безперервної освіти.

(за визначенням Волобуєвої Т., канд. пед. наук)

Ветров, С. Відкрита освіта. Чи можливий український варіант? : [тьютор] / С. Ветров // Шкільний бібліотечно-інформаційний центр. - 2012. - № 11. - С. 125-130.

Волобуєва, Т. Рольові вектори сучасного педагога: матриця професійної діяльності педагогічних працівників : [тьютор] / Т. Волобуєва // Управління освітою. - 2011. - № 18. - С. 12-16.

Гриценко, О. Тьютор - нова педагогічна позиція в освітньому просторі / О. Гриценко // Сучасна школа України. - 2017. - № 5. - С. 17-25.

Іванов, А. В. Роль тьютора в процесі індивідуального образования ученика / А. В. Иванов // Школьные технологии. - 2009. - № 3. - С. 109-116.

Кобыща, Е. И. Вызовы современности и необходимость реализации идеи тьюторского сопровождения / Е. И. Кобыща // Школьные технологии. - 2012. - № 6. - С. 132-139.

Логинов, Д. А. Как построить систему тьюторского сопровождения обучающихся в школе / Д. А. Логинов // Б-ка журн. «Директор школы». - 2014. - № 8. - 160 с.

Полешко, Р. А. Тьюторський супровід учнів як нова форма гуманістичного навчання / Р. А. Полешко, В. В. Щорс // Управління школою. - 2011. - № 22-24. - С. 42-44.

Попов, М. Н. Е. Марков о тьюторстве как институциональной форме наставничества в системе гимназического образования: современный аспект / М. Н. Попов // Гуманитарні науки. - 2012. - № 2. - С. 42-45.

Слово **“коуч”** (від англ. coach – тренер, репетитор) має угорське походження. Воно закріпилося в Англії у XV столітті та означало віз, карету й у цьому полягає одна з аналогій терміна - “те, що швидко доставляє до мети й допомагає рухатися”. У другій половині XIX століття англійські студенти називали коучами приватних репетиторів. На початку 1890-х років слово ввійшло у спортивний лексикон. Коучем називали спортивного тренера, який допомагає використати внутрішні ресурси й піднятися на вищий рівень. Пізніше термін “коучинг” перейшов на означення будь-якої діяльності, пов'язаної з наставництвом, інструктуванням і консультуванням. Ідеї сучасного освітнього коучингу започаткував американський психолог і педагог-гуманіст Карл Роджерс. Він визначив важливі підходи в освіті, які забезпечують умови для особистісно-орієнтованого навчання: зміст навчання повинен бути наповненим проблемами, якими зацікавлені особи, що навчаються; педагог має приймати учня таким, яким він є, і створювати атмосферу взаємодії; педагог має займати не директивну, а діалогічну позицію до джерел і способів отримання знань. Коуч допомагає особистості навчатися, розкриває її потенціал для максимальної її ефективності. Коучинг використовується в системі відкритого навчання у роботі з тими, хто хоче одержати максимум від життя в усіх його проявах, досягнути успіху з оточенням, у сім'ї, кар'єрі.

(за визначеннями Вольянської С. Є., канд. пед. наук, Коноваленко Ю., канд. пед. наук, Волобуєвої Т., канд. пед. наук)

Волобуєва, Т. Рольові вектори сучасного педагога: матриця професійної діяльності педагогічних працівників : [коуч] / Т. Волобуєва // Управління освітою. - № 18. - С. 12-16.

Вольянська, С. Є. Словник педагога : [коучинг] / С. Є. Вльська // Завучу. Усе для роботи. - 2017. - № 1/2. - С. 25-27.

Гусак, О. Те ато АМО, або Як навчити педагогів-початківців любити свою справу : [освітній коучинг] / О. Гусак, І. Нагорна // Заступник директора школи. - 2017. - № 5. - С. 36-49.

Залізко, І. Коучинг як метод професійного й особистісного розвитку / І. Залізко // Практика управління закладом освіти. - 2016. - № 12. - С. 12-17.

Коноваленко, Ю. Сучасні педагогічні професії : Тьютори, Едвайсери, Коучі, Фасилітатори, Ментори, Наставники.../ Ю. Коноваленко // Освіта. - 2017. - № 11/12. - С. 8.

Резніченко, В. Знайомтеся - коучинг! / В. Резніченко, О. Збарацька // Вихователь-методист дошкільного закладу. - 2015. - № 11. - С. 31-37.

Фасилітатор

Фасилітатор (англ. Facilitator, від лат. Facilis - "легкий, зручний") в педагогіці з'явилося у контексті особистісно-орієнтованої парадигми освіти і виражає функцію педагога спрямовану на допомогу дитині у процесі її розвитку та сприяння у "важкій праці зростання". Поява таких понять, як "фасилітатор", "фасилітація", "фасилітувати", тісно пов'язана з дослідницькою діяльністю американського психолога Карла Роджерса. Згідно з підходом К. Роджерса, основними установками учителя-фасилітатора є : відвертість (здатність відкрито виражати і транслювати власні думки і переживання в міжособистісному спілкуванні з учнями); ухвалення, довіра (упевненість вчителя в можливостях і здібностях кожного учня або "педагогічний оптимізм", опора на позитивні якості вихованця); емпатійне розуміння (бачення вчителем внутрішнього світу і поведінки кожного учня ніби його очима). Сучасні дослідники головне завдання фасилітатора вбачають у: полегшенні, просуванні, забезпеченні осмисленого учіння (С. Ромашина, 2003); полегшенні, сприянні, проектуванні, наданні допомоги (В. Мюллер, 1994); підвищенні ефективності діяльності учня під час контактування з учителем або іншими учнями (С. Смирнов, 1998).

Авдеева, И. Н. Динамика психологических особенностей педагогов-инноваторов: фасилитативный контекст / И.Н. Авдеева // Практична психологія та соціальна робота. - 2013. - № 6. - С. 25-33. - Бібліогр.: 21 назв.

Авдеева, И. Н. Смысловые установки учителя-фасилитатора: базовое содержание и пути формирования / И. Н. Авдеева // Мир психологии. - 2013. - № 3. - С. 177-190. - Бібліогр.: 23 назв.

Бочкарьова, Н. Дослідження сутності поняття "педагогічна фасилітація"/Н. Бочкарьова// Вища школа. - 2011. - № 3. - С. 98-104. - Бібліогр.: 9 назв.

Гельбак, А. М. Гуманізація взаємин у системі: "учитель-учень": [педагогічна фасилітація] / А. М. Гельбак // Завучу. Усе для роботи. - 2012. - № 21/22. - С. 24-26. - Бібліогр.: 3 назв.

Гельбак, А. М. Педагогічна фасилітація / А.М. Гельбак // Шкільному психологу. Усе для роботи. - 2014. - № 2. - С. 2-8. - Бібліогр.: 8 назв.

Дьяконов, Б. П. Новые роли педагога при асинхронном обучении : [фасилітатор] / Б. П. Дьяконов // Педагогическое образование и наука. - 2013. - № 4. - С. 109-112.

Коноваленко, Ю. Сучасні педагогічні професії : Тьютори, Едвайсери, Коучі, Фасилітатори, Ментори, Наставники.../ Ю. Коноваленко // Освіта. - 2017. - № 11/12. - С. 8.

Манилюк, Ю. Не адміністратор-посадовець, а фасилітатор освіти / Ю. Манилюк // Дошкільне виховання. - 2011. - № 7. - С. 12-15.

Фісун, О. Особливості фасилітуючої позиції вчителя / О. Фісун // Імідж сучасного педагога. - 2010. - № 1. - С. 14-16. - Бібліогр.: 7 назв.

Укладачі:
Радутна Н.В.,
Шутяк Л.В.,
Щербак Н.В.

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА м. Миколаєва

Науково-педагогічна бібліотека міста Миколаєва – сучасний центр підтримки фахових інформаційних потреб науково-педагогічних, педагогічних та управлінських кадрів, студентів, учнівської молоді та сприяння підвищенню їх професійного, духовного і культурного рівня.

Бібліотека відкрита для тих, хто вчиться і навчає, чийм девізом є “навчання протягом всього життя”. Своїм користувачам ми пропонуємо документний фонд понад 100 тисяч примірників універсального змісту, в тому числі й в електронному варіанті, медіаресурси та робочі Інтернет-місця.

Чекаємо на вас з понеділка по п'ятницю
з **9.00** до **18.00** годин,
у неділю з **10.00** до **16.00** годин
за адресою: м. Миколаїв, вул. Адміральська, 31.
Субота – **вихідний день**.

76-69-54 директор - Картузов
Костянтин Миколайович

76-56-00 відділ обслуговування користувачів

76-56-01 інформаційно-бібліографічний відділ

сайт бібліотеки: library.mk.ua